

Amt für Volksschule und Sport

Uffizi per la scola populara ed il sport

Ufficio per la scuola popolare e lo sport

Directivas

**davart il scleriment e l'inoltraziun da dumondas per
mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala**

Cuira, relaschadas ils 25 da mars 2026, en vigur a partir dal 1. d'avrigl 2026

Prefaziun	4
Basas	4
I. PART 1: Scolaziun speziala externa	5
1. Criteris per la scolaziun speziala	5
1.1. Cogniziun	6
1.2. Lingua	6
1.3. Udir	6
1.4. Vesair.....	6
1.5. Cumportament ed impediment psichic.....	6
1.6. Disturbi dal spectrum autistic.....	7
1.7. Impediment corporal e malsogna cronica	7
1.8. Plirs impediments (grevs)	7
2. Furmas da la scolaziun speziala	7
2.1. Scolaziun speziala integrativa / scolaziun speziala integrativa Lingua	7
2.1.1. <i>Stgalims dal basegn</i>	8
2.1.2. <i>Engaschament d'assistenzas da scola en la scolaziun speziala integrativa</i>	9
2.1.3. <i>Adattaziun da las lecziuns en cas da pliras scolaras e plirs scolars en ina partiziun</i>	10
2.1.4. <i>Resursas per l'accompagnament en il rom da las ulteriuras structuradas dal di</i>	10
2.1.5. <i>Resursas per l'instrucziun individuala a chasa pervia d'ina malsogna cronica</i>	11
2.2. Scolaziun speziala separativa	11
3. Scleriment, dumonda e terminaziun da la scolaziun speziala	12
3.1. Scleriment	12
3.1.1. <i>Scleriment per ina tgira staziunara avant l'entrada en scolina</i>	13
3.1.2. <i>Scleriment en cas d'ina entrada anticipada en la scolaziun speziala separativa («prescolina»)</i>	13
3.1.3. <i>Scleriment en cas d'ina scolaziun speziala integrativa Lingua</i>	14
3.1.4. <i>Scleriment en vista al resp. durant il sector postobligatoric</i>	14
3.2. Dumonda	15
3.2.1. <i>Durada</i>	16
3.2.2. <i>Emprima dumonda</i>	17

3.2.3. Dumonda da prolungaziun	18
3.2.5. Dumonda da prolungaziun en cas d'ina suspensiun da l'entrada en il stgalim primar.....	20
3.3. Terminaziun	20
3.3.1. Terminaziun anticipada da la scolaziun speziala durant ina disposiziun currenta	21
3.3.2. Relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola.....	21
4. Adattaziuns durant la scolaziun speziala currenta (midadas da la realisaziun)	22
4.1. Adattaziun da las resursas durant la scolaziun speziala integrativa currenta.....	22
4.2. Adattaziun da las finamiras da l'instrucziun	22
4.3. Dispensaziun da roms.....	23
II. PART 2: Mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun	24
5. Mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun	24
5.1. Educaziun prescolara pedagogic-curativa	24
5.2. Logopedia en la vegliadetgna prescolara e suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì	25
5.3. Audiopedagogia e mesiras en cas da donns da la vesida	25
6. Scleriment, dumonda e terminaziun da las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun	25
6.1. Scleriment	25
6.2. Dumonda	26
6.2.1. Durada.....	26
6.2.2. Emprima dumonda.....	26
6.2.3. Dumonda da prolungaziun	26
6.3. Terminaziun	27
III. AGIUNTA	28
1. Dimensiun da la promoziun da la scolaziun speziala integrativa en cas da cumbinaziuns	28
2. Engaschament d'assistenzas da scola	29
3. Adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta	30
4. Deliberaziun da roms durant ina disposiziun currenta	30
5. Process da la scolaziun speziala postobligatorica	32

Prefaziun

Las Directivas davart il scleriment e l'inoltraziun da dumondas per mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala da l'Uffizi per la scola populara ed il sport reglan il process da la dumonda da mesiras da la pedagogia speziala en il sector pretensius. Ellas inditgeschan ils criteris che pon chaschunar ina pretensiuin da scolaziun speziala, mussan – per las mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala – las proceduras e las responsablads dals posts participads a l'inoltraziun da la dumonda e fixeschan cundiziuns generalas impurtantas.

Basas

L'art. 20 da la Lescha federala davart l'eliminaziun dals dischavantatgs envers personas cun impediments (Lescha davart l'egualitad da personas cun impediments, LImp; CS 151.3) oblighescha ils chantuns da procurar per ina scolaziun elementara adattada als basegns spezials dals uffants e giuvenils cun in impediment. Per quest intent duai, sche quai è pussaivel e correspunda al bainstar da l'uffant u dal giuvenil cun in impediment, vegnir promovida l'integraziun en la scola regulara cun furmas da scolaziun correspondentas. La Lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun (Lescha davart las scolas popularas; DG 421.000) prevesa, che las scolaras ed ils scolars che han in basegn spezial da promoziun hajan in dretg sin mesiras da la pedagogia speziala (art. 43 al. 1 da la Lescha davart las scolas popularas). Quellas èn divididas en mesiras simplas e pretensiusas da la pedagogia speziala (art. 44 al. 1 da la Lescha davart las scolas popularas). Sco mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala valan l'instrucziun en il rom da la scolaziun speziala, la tgira respectiva, las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun sco er la tgira staziunara d'uffants cun impediments considerabels, avant ch'els entran en la scolina (art. 44 al. 3 da la Lescha davart las scolas popularas).

En quest document figureschan en in'emprima part sco emprim tut ils criteris che motiveschan ina pretensiuin sin scolaziun speziala. Suenter vegnan explitgadas las differentas mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala tenor l'incarica da prestaziun da las instituziuns da la scolaziun speziala e preschentadas lur cundiziuns generalas. Sco ultim vegnan regladas las proceduras e las cumpetenzas dals posts participads a la dumonda. En la segunda part vegnan numnadas las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun sco er fixadas lur gruppa en mira tenor l'incarica da prestaziun dal Servetsch ortopedagic dal Grischun. Suenter vegnan er regladas – per las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun – las proceduras e las cumpetenzas dals posts participads a la dumonda.

I. PART 1: Scolaziun speziala externa

Il post da scleriment e da dumonda chantunal per la scolaziun speziala e per la tgira respectiva è il Servetsch psicologic da scola che consultescha, sche necessari, expertisas estras per la procedura da decisiun. Sco basa da decisiun uffiziala na bastan expertisas estras sulettas betg per il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Quai vul dir, ch'ina diagnosa (er medicinala) d'in impediment u l'existenza d'in cumportament singular na chaschuna betg automaticain ina scolaziun speziala, mabain in'examinaziun dal basegn da promoziun tras il post da scleriment (cf. chapitel 1 Criteris da la scolaziun speziala). Per fixar il basegn da promoziun d'ina scolara u d'in scolar èsi necessari d'integrar ils facturs contextuals. En il rom d'ina scolaziun speziala duain vegnir scolarisads quell'as scolaras e quels scolars che n'èn betg en cas da suandar l'instrucziun da la scola regulara a media ed a lunga vista malgrà mesiras simplas (art. 44 al. 3 da l'Ordinaziun tar la Lescha davart las scolas popularas [Ordinaziun davart las scolas popularas; DG 421.010]). La scola regulara sto cumprovar envers il Servetsch psicologic da scola, ch'ina scolara u in scolar n'è betg pli en cas da suandar l'instrucziun malgrà l'exauriziun da tut las mesiras simplas. En in'eventuala emprima dumonda per scolaziun speziala prenda il Servetsch psicologic da scola posiziun davart las dumondas, tge mesiras simplas che vegnan actualmain realisadas e pertge ch'ina promoziun tenor il basegn n'è betg pussaivla cun questas mesiras.

La Lescha davart las scolas popularas prevesa en l'art. 46 al. 2, che las mesiras da la pedagogia speziala vegnian realisadas en moda integrativa, per quant ch'i sa mussa sco avantatg per la scolara u il scolar e sco supportabel per la classa regulara. La scolaziun speziala po cumenzar per scolaras e scolaras cun impediments il pli baud a partir da l'entrada en scolina e s'extenda per regla fin a la terminaziun da l'obligaziun d'ir a scola u maximalmain fin ch'il 18. onn da vegliadetgna è cumplenì.

1. Criteris per la scolaziun speziala¹

In cumportament singular u ina diagnosa d'in impediment n'effectuescha nagin dretg direct sin scolaziun speziala. Els èn dentant ina premissa per ina scolaziun speziala e chaschunan in scleriment da las dumondas, tge consequenzas che resultan per l'andament da la furmaziun e dal svilup d'ina scolara u d'in scolar, co che tal vegn restrenschi tras l'impediment u il cumportament singular e sche quels rendan necessaria ina scolaziun speziala. Ina scolaziun speziala è en mintga cas pir inditgada e necessaria, sche la scolara u il scolar n'è cumprovadain betg en il cas da suandar l'instrucziun en la scola regulara cun agid da las mesiras simplas resp. da las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun. En las parts qua sutvart vegnan menziunads ils criteris che motiveschan in dretg sin scolaziun speziala.

¹ Questas explicaziuns sa refereschan en plirs secturs a la Classificaziun statistica internaziunala da las malsognas e dals problems da sanadad parentads, 10. revisiun (International Classification of Diseases and Related Health Problems) ICD-10, ch'è actualmain anc valaivla e duvrada. Questa classificaziun vegn a vegnir adattada a l'ovra successiva ICD-11, uschespert ch'ella vegn duvrada correspondentain en la pratica, cunzunt dal Servetsch psicologic da scola.

Sche nagins dals criteris menziunads qua sutvart n'èn – en il cas excepziunal – ademplids cumpletmain, ma sche plirs criteris èn quasi ademplids, po ina scolaziun speziala vegnir prendida en consideraziun.

1.1. Cogniziun

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment spiortal è ina intelligenza bassa cun in quozient d'intelligenza ≤ 75 (cunzunt deficit d'intelligenza tenor la ICD-10 F70.X fin F73.X, F78.X fin F79.X). La diagnosa sto esser attestada tras in post spezialisà.

En cas singuls motivads po vegnir permessa ina scolaziun speziala, sche la scolara u il scolar na po betg vegnir testà.

1.2. Lingua

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment da lingua resp. pervia d'in grev disturbi dal svilup da la lingua è in disturbi dal svilup dal discurre e da la lingua circumscriit tenor la ICD-10 (F80.0, F80.1, F80.2; en ina clera expressiun diagnostica cun grevas consequenzas per l'andament da la furmaziun) cun ina prestaziun intellectuala nunverbala che sa chatta en il sector dal quozient d'intelligenza > 75 .

La diagnosa sto vegnir attestada tras ina expertisa logopedica e vegnir fatga tras ina logopeda regiunala u in logoped regiunal dal Servetsch ortopedagogic.

1.3. Udir

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment d'udida è in impediment d'udida tenor la ICD-10. La diagnosa sto esser attestada tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist.

1.4. Vesair

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment da la vesida è in impediment da la vesida tenor la ICD-10. La diagnosa sto esser attestada tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist.

1.5. Cumportament ed impediment psychic

Criteris per ina scolaziun speziala pervia da cumportament e d'impediment psychic èn in disturbi psychic e/u disturbis en il sector dal cumportament che pericliteschan il svilup en scola sco er che disturban massivamain l'instrucziun en la scola regulara ed èn da lunga durada.

1.6. Disturbi dal spectrum autistic²

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in disturbi dal spectrum autistic è in disturbi dal svilup fundamental tenor la ICD-10 (F84), en spezial autissem tempriv (F84.0), autissem atipic (F84.1) u il sindrom d'Asperger (F84.5). La diagnosa sto esser attestada tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist.

1.7. Impediment corporal e malsogna cronica

Criteri per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment corporal e/u pervia d'ina malsogna cronica è l'existenza d'ina diagnosa tenor la ICD-10, ch'è attestada tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist. Tar ils impediments corporals e las malsognas cronicas quintan per exempel differentas malsognas en il sectur da la paralisa cerebrala ed auters sindroms da paralisa (G80–G83), malsognas episodicas e paroxismalas dal sistem da la gnerva (G40–G47; p.ex. furmas d'epilepsia), en il sectur da las defurmaziuns innatas dal sistem da la gnerva sco spina bifida (Q00–Q07 u Q05) u il sindrom da Down (Q90.X).

1.8. Plirs impediments (grevs)

Criteri per ina scolaziun speziala pervia da plirs impediments (grevs) è l'existenza da pliras diagnosas tenor ils chapitels 1.1 fin 1.7. Las diagnosas respectivas ston, nua ch'igl è menziunà en ils chapitels qua survart, vegnir attestadas tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist u tras in'expertisa logopedica resp. tras in post spezialisà.

2. Furmas da la scolaziun speziala

2.1. Scolaziun speziala integrativa / scolaziun speziala integrativa Lingua

La scolaziun speziala integrativa (SSI) è prevista per scolaras e scolars cun in basegn da scolaziun speziala cumprovà pervia dals criteris cogniziun, lingua, udir, vesair, disturbi dal spectrum autistic, impediment corporal e malsogna cronica u cun plirs impediments grevs, sch'ella è d'avantatg per il svilup da la scolara u dal scolar ed è tolerabla per la classa regulara (cf. art. 46 al. 2 da la Lescha davart las scolas popularas).

La scolaziun speziala integrativa ha lieu en la classa regulara. En connex cun las mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala survegn la scolara u il scolar ina promoziun da pedagogia curativa supplementara. Observond ils facturs contextuals da la scolara u dal scolar vegn eruì il basegn da la promoziun e dal sustegn a la «maisa radunda» ensemen cun il Servetsch psicologic da scola. En quest context stattan a disposiziun ils suandants stgalims dal basegn per la scolaziun speziala integrativa en lecziuns per emna (quels na valan betg per ina scolaziun speziala integrativa Lingua):

² La noziun «Disturbi dal spectrum autistic» è applitgada pir en la ICD-11 ed anc betg en la ICD-10.

2.1.1. Stgalims dal basegn

Stgalim dal basegn³	Dimensiun da la promoziun	Exempels
Basegn mesaun	4 fin 8 lezziuns Pedagogia curativa da scola ⁴	Lev impediment spiertal resp. lev deficit d'intelligenza
Grond basegn	9 fin 10 lezziuns Pedagogia curativa da scola	Deficit d'intelligenza mesaun u lev ed ulteriur disturbi
Fitg grond basegn	11 fin 12 lezziuns Pedagogia curativa da scola	Deficit d'intelligenza grev u mesaun ed ulteriur disturbi

Sch'i dovra in basegn da sustegn extraordinariamain grond en cas speziels, èsi pussaivel da surpassar la dimensiun da promoziun da maximalmain 12 lezziuns. Per quest intent sto vegnir fatga ina dumonda che sto vegnir examinada ed approvada tras il departament.

Cumbinaziuns, tar las qualas ina scolara u in scolar frequenta per part la scolaziun speziala integrativa e per part la scolaziun speziala separativa, vegnan mo concedidas en cas singuls motivads. En cas da cumbinaziuns correspunda il rom da la promoziun al dumber maximal da lezziuns tenor il stgalim dal basegn, scuntrà cun il dumber da mezs dis da scolaziun speziala integrativa (cf. agiunta chapitel 1).

Ina furma speziala da la scolaziun speziala integrativa è la scolaziun speziala integrativa Lingua. La dimensiun da la promoziun cumpiglia qua per regla 2 fin 3 lezziuns logopedia sco er 2 fin 4 lezziuns pedagogia curativa da scola per il transfer en l'instrucziun. Il maximum da promoziun cumpiglia 6 lezziuns per emna⁵. Las duas persunas spezializadas collavuran stretgmain. La responsabladad per la promoziun ha la logopeda u il logoped.

La tschertga e l'organisaziun dal persunal che vegn duvrà en il rom da la scolaziun speziala integrativa sco er da la scolaziun speziala integrativa Lingua è chausa da l'instituziun da la scolaziun speziala.

³ Ils stgalims da l'impediment che vegnivan duvrads pli baud, vegnan remplazzads tras ils stgalims dal basegn. Quels sa basan sin il concept da l'abiltad da funcziunar d'ina scolara u d'in scolar. Per l'attribuziun a stgalims da basegn vegnan plinavant er integrads facturs contextuals. Il stgalim dal basegn «pitschen» na vegn betg introduci; el cuntrafa al concept da las mesiras pretensiusas. Scolas e scolars cun in basegn pitschen vegnan promovids per regla cun mesiras simplas.

⁴ Sch'il basegn è main che 4 lezziuns pedagogia curativa da scola, ha la promoziun per regla lieu en il rom da las mesiras simplas. Scolaziuns spezialas integrativas cun main che 4 lezziuns vegnan mo disponidas en cas singuls motivads.

⁵ Per scolaras e scolars che adempleschan il criteri 1.2 Lingua e supplementarmain in ulteriur criteri che figurescha en il chapitel 1 per ina scolaziun speziala, exceptads èn ils criteris 1.5 Cumportament ed impediment psychic sco er 1.1 Cogniziun, pon en il cas singul vegnir dumandadas dapli che 6 lezziuns. Per scolaras e scolars che adempleschan quasi il criteri per ina scolaziun speziala pervia da la cogniziun (en connex cun mesirar l'intelligenza nunverbala) è quai medemamain pussaivel. Per questas dumondas sto vegnir inditgà il stgalim dal basegn analogamain a la scolaziun speziala integrativa.

2.1.2. Engaschament d'assistenzas da scola en la scolaziun speziala integrativa

Tut tenor la situaziun ed il basegn da promoziun individual èsi pussaivel – en il rom dal stgalim dal basegn erui – da sustegnair ina scolara u in scolar (per regla per ina tscherta part) cun assistenza da scola. Ultra da quai èsi da resguardar, che la pedagoga curativa u il pedagog curativ da scola ha la responsabladad per la promoziun (u la persuna da l'instituziun da la scolaziun speziala surordinada responsabla per la scolaziun speziala integrativa, sche la promoziun vegn realisada senza pedagogia curativa da scola en il cas singul). Questa persuna è responsabla per l'elavuraziun e per la realisaziun da la planisaziun da la promoziun sco er per la cussegliaziun e per l'instrucziun da l'assistenza da scola.

1 lecziun pedagogia curativa da scola correspunda a maximalmain 2 uras assistenza da scola⁶. La transfurmaziun da lecziuns da pedagogia curativa da scola en uras d'assistenza da scola na sto betg mo vegnir motivada e preschentada cun la clav da conversiun, mabain en il senn dal basegn da la promoziun da la scolara respectiva u dal scolar respectiv. En quest connex vegni differenzià tranter assistenzas da scola engaschadas *cumplementarmain* a la pedagogia curativa da scola ed assistenzas da scola engaschadas *empè* da la pedagogia curativa da scola⁷.

a) *Cumplettar la pedagogia curativa da scola cun in'assistenza da scola*

Sch'ina part dal basegn da promoziun consista primarmain en la necessitad d'accompagnament e da sustegn, po vegnir engaschada cumplementarmain a las lecziuns da pedagogia curativa in'assistenza da scola per quest intent.

Exempel: Ina scolara ha in basegn da sustegn mesaun. Perquai che la scolara na dovra betg mo in sustegn da pedagogia curativa, mabain en 2 roms cunzunt in accompagnament, vegnan repar-tidas las 6 lecziuns da pedagogia curativa da scola ch'èn per exempel necessarias en il cas singul. Da questas lecziuns vegnan 2 remplazzadas tras assistenza da scola e pon uschia maximal-main vegnir dublegiadas. Tut en tut survegn la scolara pia 4 lecziuns pedagogia curativa da scola e 4 lecziuns assistenza da scola.

b) *Remplazzar la pedagogia curativa da scola tras assistenza da scola*

Sch'ina scolara u ina scolar n'ha betg basegn d'ina promoziun da pedagogia curativa, dentant il basegn d'in accompagnament u d'in sustegn, po vegnir engaschada in'assistenza da scola.

Exempel: Pervia da ses donn da la vesida dovra ina scolara sustegn sin la via da scola per motivs da segirezza. Per quest intent vegn engaschada in'assistenza da scola.

⁶ Las pedagogas curativas u ils pedagogs curativs da scola vegnan salarisads en lecziuns, las assistenzas da scola percunter en uras. Sch'ina assistenza da scola accompogna ina scolara u in scolar durant 1 lecziun, vegn quai mess a quint sco 1 ura.

⁷ En situaziuns, nua ch'il basegn d'ina scolaziun speziala integrativa cun il sustegn d'ina pedagoga curativa u d'in pedagog curativ da scola è bain dà ord vista dals posts spezialisads che fan il scleriment, dentant nua che las lecziuns necessarias per realisar il concept da promoziun na pon betg vegnir garantidas, po vegnir engaschada in'assistenza da scola empè d'ina pedagoga curativa u d'in pedagog curativ da scola (ulteriuras explicaziuns cf. agiunta chapitel 2).

Assistenza da scola cun incumbensas pli vastas

Assistenzas da scola cun incumbensas pli vastas pon vegnir engaschadas unicamain en connex cun scolaziuns spezialas integrativas e cun scolaziuns spezialas integrativas Lingua, nua che naginas lecziuns da pedagogia curativa na vegnan realisadas.⁸ Quai è il cas tar scolaras e scolars che n'han nagin basegn da promoziun da pedagogia curativa, che dovran però ina planisaziun da promoziun, u tar scolaras e scolars che han basegn da promoziun da pedagogia curativa, la quala na vegn dentant betg realisada causa resursas mancantas. Cuntrari a l'assistenza da scola è l'assistenza da scola cun incumbensas pli vastas er responsabla per la preparaziun e per l'elavuraziun posteriura da l'instrucziun, sa participescha a discurs da geniturs ed a discurs davart la situaziun actuala e collavura a la planisaziun da la promoziun. Sustegnida vegn l'assistenza da scola cun incumbensas pli vastas en quest regard tras la persuna responsabla da la SSI da l'instituziun.⁹ Ina survista da las incumbensas sco er infurmaziuns davart ils custs en connex cun l'engaschament d'assistenzas da scola chattais Vus en l'aggiunta (cf. aggiunta chapitel 2).

2.1.3. Adattaziun da las lecziuns en cas da pliras scolaras e plirs scolars en ina partiziun

Il Servetsch psicologic da scola dumonda las lecziuns resp. las uras necessarias per la promoziun d'ina singula scolara u d'in singul scolar. Sche pliras scolaras e plirs scolars da la scolaziun speziala integrativa vegnan instruids en ina partiziun, vegn l'instituziun da la scolaziun speziala incumbensada d'adattar en moda adeguata la dimensiun da la promoziun (factor 0,75).¹⁰ Scolaras e scolars cun mesiras simplas e cun mesiras pretensiusas pon vegnir promovids cuminaivlamain en moda integrativa e parzialmain integrativa. Quai sto vegnir resguardà en spezial sut l'aspect d'ina applicaziun efficazia da las resursas da la pedagogia curativa.

2.1.4. Resursas per l'accumpagnament en il rom da las ulteriuras structuradas dal di

Per scolaras e scolars da la scolaziun speziala integrativa po vegnir engaschè in accumpagnament supplementar, sch'ellas ed els dovran sustegn intensiv en connex cun lavurs e chausas quotidianas u mussan in cumportament che periclitescha autras personas e/u sasez e sche l'accumpagnament na po betg vegnir pretendì dal persunal engaschè en las ulteriuras structuradas dal di. Las resursas supplementaras per l'accumpagnament en il rom da las ulteriuras structuradas dal di, che vegnan porschidas dal purtader da scola da la scola regulara, sto l'instituziun da la scolaziun speziala dumandar – en collavuraziun cun las personas responsablas da las ulteriuras structuradas dal di da la scola regulara – tar la partiziun da finanzas da l'Uffizi per la scola populara ed il sport. Las resursas ch'èn necessarias per l'accumpagnament supplementar èn limitadas ad in sustegn tras in'assistenza da scola da maximalmain 12 uras per emna e vegnan realisadas da

⁹ Tar la scolaziun speziala integrativa Lingua sustegna – ultra da la persuna responsabla da la SSI – er la logopeda u il logoped cumpetent l'assistenza da scola cun incumbensas pli vastas.

¹⁰ Sco exempel vegnan 2 scolaras cun in basegn mesaun (8 lecziuns) en ina partiziun per part a survegnir ina instrucziun cuminaivla ed a vegnir promovidas en la dimensiun da tut en tut 12 lecziuns.

las instituziuns da la scolaziun speziala. Sche questas resursas na bastan betg, sto vegnir considerada ina scolaziun speziala externa.

2.1.5. Resursas per l'instrucziun individuala a chasa pervia d'ina malsogna cronica¹¹

Sch'i n'è previsiblmain sur in pli lung temp (per regla almain 6 mais) betg pussaivel da frequentar la scola regulara pervia d'ina malsogna (cronica) (p.ex. cancer, long COVID), po ina scolaziun speziala en il senn d'ina instrucziun individuala a chasa vegnir examinada e dumandada. L'instrucziun individuala a chasa vegn ordinada sco scolaziun speziala integrativa e po – tut tenor il svilup da la sanadad – vegnir realisada a chasa u durant ina fasa transitorica en la scola regulara, avant ch'igl è pussaivel da terminar la scolaziun speziala grazia ad ina reconvalescenza sufficiente. La dimensiun da la promoziun importa maximalmain 10 lecziuns da pedagogia curativa da scola per emna. Sch'i vegn engaschada in'assistenza da scola (cun incumbensas pli vastas), importa la dimensiun da la promoziun maximalmain 10 lecziuns.

2.2. Scolaziun speziala separativa

Sche la scolaziun speziala integrativa n'è betg d'avantatg per la scolara u il scolar u n'è betg tolerabla per la classa regulara, ha lieu la scolaziun speziala en moda separativa en instituziuns da la scolaziun speziala. En quest connex vegn differenzià tranter la scolaziun speziala interna ed externa. La scolaziun speziala interna cumpiglia l'abitar en l'internat.

Sche la scolaziun speziala na vegn betg en dumonda en il cas singul en ina instituziun chantunala da la scolaziun speziala, po vegnir tratga en consideraziun er ina scolaziun speziala separativa en in auter chantun u en il Principadi dal Liechtenstein. Da la dumonda sto resortir, pertge ch'ina scolaziun speziala chantunala na vegn betg en dumonda. Ina scolaziun speziala extra-chantunala po mo vegnir realisada en ina instituziun da scolaziun speziala renconuschida resp. incumbensada dal chantun da staziunament, ch'è ultra da quai suttamessa a la Cunvegna inter-chantunala davart las instituziuns socialas (CIIS).

¹¹ L'instrucziun individuala a chasa pervia da la refusa da frequentar la scola en cas da scolaziun speziala en il sector Cumportament è reglada en il Mussavia per il proceder en cas d'ina refusa da frequentar la scola dal december 2015.

3. Scleriment, dumonda e terminaziun da la scolaziun speziala

Qua sutvart vegnan descrits ils singuls process per il scleriment, l'emprima dumonda, la prolungaziun u la terminaziun da la scolaziun speziala. Sco post da scleriment e da dumonda chantunal per la scolaziun speziala èsi chausa dal Servetsch psicologic da scola da sclerir, sch'ina tala scolaziun è inditgada resp. sch'ella po u duai puspè vegnir abolida.

3.1. Scleriment

In scleriment per la scolaziun speziala pretenda en mintga cas in'annunzia tar il Servetsch psicologic da scola tras las personas responsablas per l'educaziun resp. en consentiment cun las personas responsablas per l'educaziun.

Uffants en il sectur da la scola preliminar vegnan tut tenor basegn sclerids per l'emprima giada areguard l'existenza d'in eventual impediment tras il Servetsch ortopedagogic, tras medias spezialistas u medis spezialists ubain tras ulteriurs posts spezialisads. Sch'il Servetsch ortopedagogic è involvì en il rom d'ina mesira, scriva el, sche inditgà, en consentiment cun las personas responsablas per l'educaziun in *rapport tar la recumandaziun d'in scleriment per ina scolaziun speziala* per mauns dal Servetsch psicologic da scola. Quel giuditgescha, sco post da scleriment e da dumonda chantunal per la scolaziun speziala, sin basa da la documentaziun fatga tras ils posts spezialisads sco er, sche necessari, cun in'atgna examinaziun cun tests psicologics, sch'igl exista in dretg sin scolaziun speziala u betg resp. sche ulteriurs scleriments èn necessariis u betg.

Scolaras e scolars che frequentan gia la scolina u la scola obligatorica sco scolaras e scolars da la scola regulara, vegnan per regla annunziads per l'emprima giada tar il Servetsch psicologic da scola. Quel sclerescha eventualmain cun in'atgna examinaziun cun tests psicologics il basegn d'ina scolaziun speziala en il cas singul ed includa rapports d'ulteriurs posts spezialisads, sco per exempel rapports dal Servetsch ortopedagogic dal Grischun. L'integraziun dal Servetsch psicologic da scola tras la scola regulara sto vegnir fatga in mument che pussibilitescha ina cussegliaziun cumplexsiva da tut las personas participadas (personas responsablas per l'educaziun, scola regulara e.u.v.) sco er in scleriment detaglià.

Sch'ils criteris per ina scolaziun speziala èn ademplids, giuditgescha la psicologa u il psicolog da scola ulteriurs aspects da l'abilitad da funcziunar da la scolara u dal scolar. I vegn ultra da quai examinà, tge consequenzas che differents facturs contextuals han per l'andament da la furmaziun e dal svilup d'ina scolara u d'in scolar. A la «maisa radunda», a la quala sa participeschan er las personas responsablas per l'educaziun, vegn discutà il (eventual) basegn da scolaziun speziala observond las purschidas e las capacitads per ina scolaziun speziala. Sch'i sa mussa, ch'ina scolaziun speziala è necessaria, vegn – partind da quai – fixada la furma adattada da la scolaziun speziala.

La scolara pertutgada u il scolar pertutgà vegn integrà en moda adequata en quest process.

Da las infurmaziuns obtegnidas vegnan proponidas las finamiras da promoziun e da svilup che duain vegnir cuntanschidas ils proxims onns da scola (scolina, stgalim primar u secundar I). Sin

basa da quai giuditgescha il Servetsch psicologic da scola il basegn da promoziun e fa la dumonda correspondent. La finamira è da proponer soluziuns uschè consensualas sco pussaivel.

En il rom dal scleriment vegn er examinada la necessitad d'ina adattaziun da las finamiras da l'instrucziun. Analogamain al sectur simpel vegn l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun en il sectur pretensius er pir fatga, cura che la scolara u il scolar è cleramain e permanentamain surdumandà d'ademplier las pretensiuns da la scola. Questa adattaziun po esser utila, sche las mesiras da promoziun vertentas n'eran betg sufficientas per eliminar la surpretensiu en scola u sch'i po vegnir mitigia in grond squitsch cun la mesira. In pensum reduci è ina furma speziala da l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun.

Sche tut las furmas da l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun èn gia exauridas e sche la scolara u il scolar è vinavant pertutgà d'in grond squitsch da prestaziun, perquai ch'ella u el è cleramain e permanentamain surdumandà d'ademplier las pretensiuns da scola, poi vegnir examinà da dispensar la scolara u il scolar da singuls roms. Perquai che questa dispensaziun intervegn fermamain en la biografia d'emprender, sto ella vegnir dumandada cun gronda precauziun. I sto vegnir guardà, che la pussaivladad da colliaziun (stgalims da scola, punct da contact scola a professiun e.u.v.) restia garantida resp. na vegnia betg limitada sproporziunadamain. Las lecziuns pertutgadas vegnan remplazzadas tras in program alternativ adattà. Ulteriuras explicaziuns davart las adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun e davart las dispensaziuns da singuls roms sa chattan en l'aggiunta (cf. aggiunta chapitels 3 e 4).

3.1.1. Scleriment per ina tgira staziunara avant l'entrada en scolina

Pervia da la grevezza d'in impediment e pervia dal grond basegn da tgira che resulta da quai, exista en cas singuls in basegn d'ina tgira staziunara gia a partir da la naschientscha resp. avant l'entrada en la scolina. Ils uffants vegnan per regla diagnostitgads l'emprima giada da medias spezialistas u medis spezialists areguard l'existenza d'in eventual impediment. Quellas e quels sa drizzan al Servetsch psicologic da scola en enclegientscha cun las personas responsablas per l'educaziun per sclerir il basegn d'ina tgira staziunara.

L'expertisa da la media spezialista u dal medi spezialist va al Servetsch psicologic da scola e serva a quel per sclerir il basegn d'ina tgira staziunara.

3.1.2. Scleriment en cas d'ina entrada anticipada en la scolaziun speziala separativa («prescolina»)

En singuls cas motivads è in'entrada anticipada en la scolaziun speziala separativa en scolina pussaivla cun 4 onns (en l'uschenumnada «prescolina»), quai sa basond sin las prescripziuns da la legislaziun da scola e tenor la pratica chantunala. Ina tala entrada anticipada po vegnir dumandada, sch'igl è avant maun in basegn da scola speziala e sch'i èn ademplidas er las suandantas cundiziuns supplementaras en moda cumulativa:

- Sch'i è da spetgar consequenzas cleramain negativas pervia da la grevezza da l'impediment en vista a l'entrada regulara prevista en la scolina, na duess l'uffant betg survegnir ina scolaziun speziala anticipada.
- Las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun na bastan betg per impedir consequenzas negativas gravantas per il svilup e per la furmaziun da l'uffant e per conceder a l'uffant ina promoziun sufficiente en vista a l'entrada regulara en la scolina.
- Il basegn d'ina scolaziun speziala sto esser avant maun per almain 3, per regla per 4 fin 5 mezs dis. Terapias da pitschna dimensiun duain avair lieu durant auters dis.

3.1.3. *Scleriment en cas d'ina scolaziun speziala integrativa Lingua*

Sch'igl exista il suspect d'in impediment da lingua resp. d'in grev disturbi dal svilup da lingua, è la logopeda regionala u il logoped regional il post spezialisà cumpetent per far la diagnosa logopedica. En la pratica vegnan l'examinaziun, la diagnosa ed il rapport savens fatgs d'ina logopeda u d'in logoped, avant che la logopeda regionala u il logoped regional controllescha e visescha alura il rapport. En enclegientscha cun las personas responsablas per l'educaziun inoltrescha la direzziun cumpetenta dal sector dal Servetsch ortopedagogic in *rapport tar la recumandaziun d'in scleriment per ina scolaziun speziala pervia d'in impediment da lingua* al Servetsch psicologic da scola. Al servetsch serve il rapport sco basa per sclerir il basegn d'ina scolaziun speziala pervia d'in impediment da lingua.

3.1.4. *Scleriment en vista al resp. durant il sector postobligatoric*

Sch'il temp da scola obligatoric da scholaras e scholars da la scola speziala è ademplì, han ellas ed els la pussaivladad da frequentar ina scolaziun postobligatoria, sch'il basegn è cumprovà.

En il sector Impediment vegni examinà – en il rom dals discurs tranter la Cussegliaziun professiunala da l'Assicuranza d'invaliditad (Cussegliaziun professiunala da la AI) e las instituziuns da la scolaziun speziala al cumenzament dal 11. onn da scola – sch'igl è previsiblamain pussaivel ch'ina scolara u in scolar da la scola speziala po vegnir integrà en ina professiun. Sche quai n'è betg pussaivel pervia d'in impediment, vegni desistì d'in scleriment tras la Cussegliaziun professiunala da la AI, quai che l'instituziun da la scolaziun speziala constatescha en il rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala sunter avair consultà la Cussegliaziun professiunala da la AI. Tar quellas scholaras e quels scholars, nua ch'i n'è betg cler, sche l'integraziun vegn a reussir, fa la Cussegliaziun professiunala da la AI in scleriment preliminar che maina a la decisiun, sche la Cussegliaziun professiunala sto far in scleriment u betg.

Sche l'integraziun futura d'ina scolara u d'in scolar è previsiblamain pussaivla en il futur, fa la Cussegliaziun professiunala il scleriment. La premissa centrala en quest connex è l'annunzia precedentia a la AI tras las personas responsablas per l'educaziun che vegnan sustegnidas, en cas da basegn, da las scolas spezialas. Las scolas spezialas èn dumandadas da resguardar il

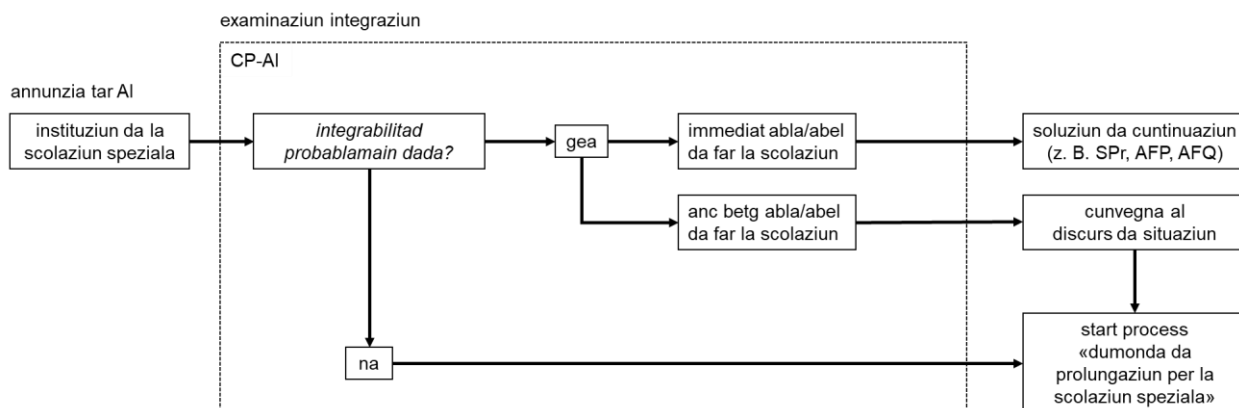
dumber dals onns gia absolvids da las scholaras e dals scolars en il rom dal temp da scola obligatoric, per che las personas responsablas per l'educaziun vegnian sustegnidas a temp en connex cun l'annunzia a la AI.

Per scholaras e scolars, tar ils quals exista la pussaivladad d'ina integraziun professiunala en il martgà da lavur, po vegnir disponida ina scolaziun postobligatorica, sche la Cussegliaziun professiunala da la AI vegn – en ses scleriment – a la conclusiun, ch'ina scolara u in scolar da la scola speziala na saja il mument da l'examinaziun anc betg abel da far ina scolaziun, ma possia previsiblmain cuntanscher l'abilitad da far ina scolaziun sco er l'integraziun professiunala tras in'ulteriura scolaziun speziala.

Sche l'abilitad da far ina scolaziun n'exista betg il mument dal scleriment, vegni menziunà en il rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala, en il rom dal discurs davart la situaziun actuala e cun la participaziun dal Servetsch psicologic da scola, ch'ins saja sa cunvegnerà ad ina scolaziun postobligatorica.

Sche l'abilitad da far ina scolaziun è avant maun, vegn la Cussegliaziun professiunala da la AI ad ademplir sia incumbensa en il rom da l'integraziun professiunala.

Illustraziun 1: Examinaziun da l'integrabilitad tras la Cussegliaziun professiunala da la AI (CP-AI)

Il proceder descrit, inclusiv ils posts participads, vegnan preschentads en l'aggiunta en ina tabella per dar ina survista (cf. aggiunta chapitel 5).

3.2. Dumonda

Responsabel per dumondas per la scolaziun speziala è il Servetsch psicologic da scola. In'emprima dumonda per la scolaziun speziala cuntegna in rapport dal Servetsch psicologic da scola u extracts dal rapport tar la recumandaziun d'in scleriment per ina scolaziun speziala dal Servetsch ortopedagogic sco er ina resumaziun da la posiziun dal Servetsch psicologic da scola. Ina dumonda da prolungar la scolaziun speziala cuntegna extracts dal rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala sco er ina resumaziun da la posiziun dal Servetsch

psicologic da scola. A l'emprima dumonda ed a la dumonda da prolungar la scolaziun speziala pon eventualmain esser agiuntads rapports d'ulteriurs posts spezialisads.

Il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun examinescha las dumondas ed instradescha – en cas d'in giudicament positiv – l'ordinaziun da prender mesiras da la pedagogia speziala.

Per ina dumonda a temp èsi indispensabel d'observar ils termins menziunads en il proxim chapitel. Dumondas retroactivas vegnan mo decretadas en cas motivads (p.ex. per motivs administrativs u sche l'entrada en la scolaziun speziala sto avair lieu uschè svelto sco pussaivel).

3.2.1. Durada

Il Servetsch psicologic da scola inoltrescha la dumonda per scolaziun speziala per regla per l'emprima giada en la scolina, e quai maximalmain per la durada da la scolina, silsüenter mingamai per maximalmain 3 onns¹². Scolaziuns spezialas pervia d'in cumportament singular pon vegnir dumandadas per maximalmain 2 onns, sin il stgalim secundar I en il cas singul per maximalmain 3 onns.

En cas da (plirs) impediments grevs, tar ils quals ina reintegraziun na vegn cun gronda probabilitad betg ad esser realisabla, po – en encliegientscha cun las persunas responsablas per l'educaziun – vegnir dumandada la scolaziun speziala separativa en il sector Impediment per 4 fin maximalmain 6 onns.

En connex cun scolaras e scolaras da la scolaziun speziala integrativa che han – pervia d'ina intelligenza bassa (quozient d'intelligenza < 75) – basegn d'ina scolaziun speziala, duai l'intelligenza vegnir mesirada danovamain en vista a l'emprima prolungaziun da la scolaziun speziala.¹³ En connex cun scolaras e scolaras che survegnan pir en il decurs da la scola primara (p.ex. en il ciclus 2) ina diagnosa respectiva, stoi vegnir giuditgà tenor la situaziun, cura ch'ina mesiraziun è eventualmain puspè inditgada.

Scolaziuns spezialas extrachantunals pon vegnir dumandadas per maximalmain 2 onns.

En cas da dumondas per ina part d'in onn en il decurs dal 2. semester pon ils mais restants da l'onn da scola vegnir dumandads en cas da basegn supplementarmain a la durada maximala respectiva.

¹² En cas da plirs impediments grevs po la scolaziun speziala vegnir dumandada per l'emprima giada er per 3 onns.

¹³ D'ina nova mesiraziun tras il Servetsch psicologic da scola poi vegnir desistì, sch'i po vegnir recurrì ad ina mesiraziun d'intelligenza d'in auter post spezialisà, che n'è per regla betg pli veglia che 12 mais.

En la tabella qua sutvart è la durada maximala preschentada en ina survista

Categorias da scolaziun speziala		Durada
Scolaziun speziala chantunala	Sectur Impediment	- Scolina: max. durada da la scolina - Scola: 3 onns - (Plirs) impediments grevs: 4 fin 6 onns
	Sectur Cumportaments singulars	- Stgalim primar: 2 onns - Stgalim secundar I: en il cas singul 3 onns
Scolaziun speziala extrachantunala		2 onns

3.2.2. Emprima dumonda

Sch'il basegn è cumprovà, fa la psicologa responsabla u il psicolog responsabel in'emprima dumonda per scolaziun speziala e sche necessari per l'assistenza respectiva en ina instituziun da la scolaziun speziala.

In'emprima dumonda vegn trasmessa da la psicologa u dal psicolog da scola a la direcziun dal Servetsch psicologic da scola che transmetta la dumonda – en cas d'ina decisiun positiva – al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun.

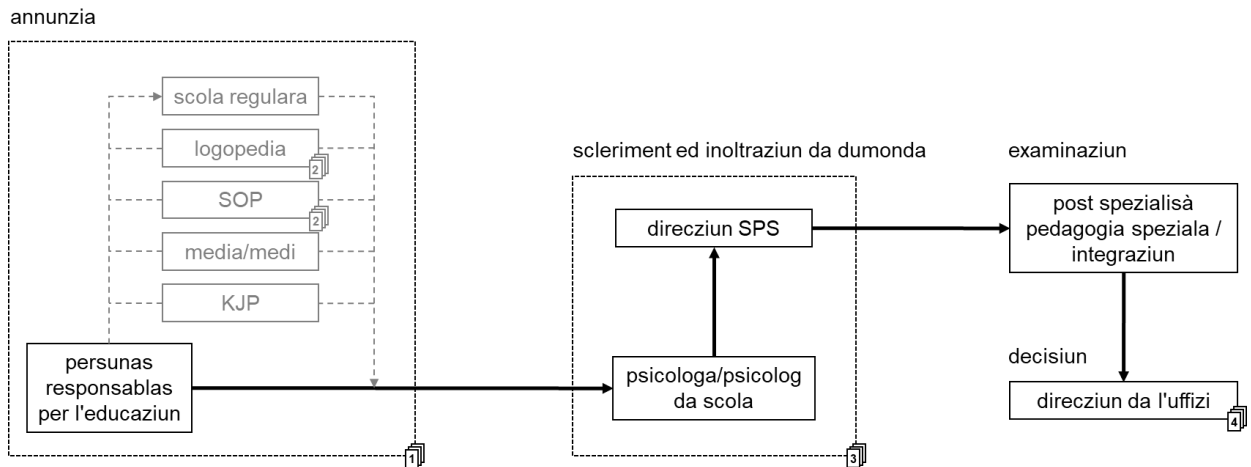
L'uffizi parta dal fatg, che la necessitad da la scolaziun speziala possia vegnir sclerida en la gronda part dals cas entaifer in termin adequat, per che la scolaziun speziala possia vegnir planisada per il cumenzament da l'onn da scola.

Annunzias per l'emprim scleriment d'ina scolaziun speziala per l'onn da scola suandant, incl. rapports relevants da posts spezialisads, ston vegnir inoltradas in mez onn avant il cumenzament da las mesiras planisadas, q.v.d. per regla fin il pli tard ils 31 da december da l'onn da scola current al Servetsch psicologic da scola. Emprimas dumondas da scolaziun speziala ston vegnir inoltradas dal Servetsch psicologic da scola fin il pli tard ils 30 d'avrigl, e quai tar il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun¹⁴.

En il cas singul motivà (p.ex. per scolaras e scolars cun in cumportament singular, lungs temps da spetga per scleriments ed en situaziuns d'urgenza) po ina scolara u in scolar però er entrar en la scolaziun speziala durant l'onn da scola, sche las premissas èn ademplidas. Las dumondas ston per regla vegnir inoltradas il pli tard 30 dis avant las mesiras al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun.

¹⁴ En cas intscherts u spezialmain complexs èsi impurtant che la psicologa u il psicolog da scola entria en contact uschè baud sco pussaivel cun la direcziun dal Servetsch psicologic da scola (dumondas spezialisadas e psicologicas) u cun il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun (dumondas formalas e giuridicas).

Illustraziun 2: Emprima dumonda da scolaziun speziala

- 1 annunzia
- 2 rapport per recumandar in scleriment per ina scola speziala
- 3 emprima dumonda per la scolaziun speziala
- 4 ordinaziun da mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala

3.2.3. Dumonda da prolungaziun

Tar il process da prolungaziun per la scolaziun speziala ha lieu per regla ina «maisa radunda» en il rom d'in discurs ordinari davart la situaziun actuala.

En quest discurs vegnan examinadas las finamiras da promoziun e da svilup vertentas sco er – resguardond ils facturs contextuals ch'èn eventualmain sa midads – il basegn da promoziun actual, las novas finamiras da promoziun e da svilup. Plinavant vegn fixada ed eventualmain adattada la dimensiun da promoziun da la scolaziun speziala integrativa. Per la scolaziun speziala integrativa e per la scolaziun speziala separativa en instituziuns per scolaras e scolars cun in cumportament singular èn per regla participads il Servetsch psicologic da scola sco er las direcziuns d'integraziun e da scola, persunas d'instrucziun (da promoziun) e persunas responsablas per l'educaziun da las scolaras e dals scolars sco er las scolaras sezzas ed ils scolars sezs. Il Servetsch psicologic da scola vegn envidà a temp da la direcziun da scola u d'integraziun da participar a la «maisa radunda», ed el sa participescha, sche quai è raschunaivel e pussaivel. Eventuals ulteriurs scleriments ed ulteriuras examinaziuns (tests, diagnosas medicalas e.u.v.) vegnan fatgs avant il discurs davart la situaziun actuala.

En cas da scolaziuns spezialas externas ed internas en instituziuns per scolaras e scolars cun in impediment po il Servetsch psicologic da scola vegnir consultà – sche necessari – a la «maisa radunda» en il rom dal discurs davart la situaziun actuala.

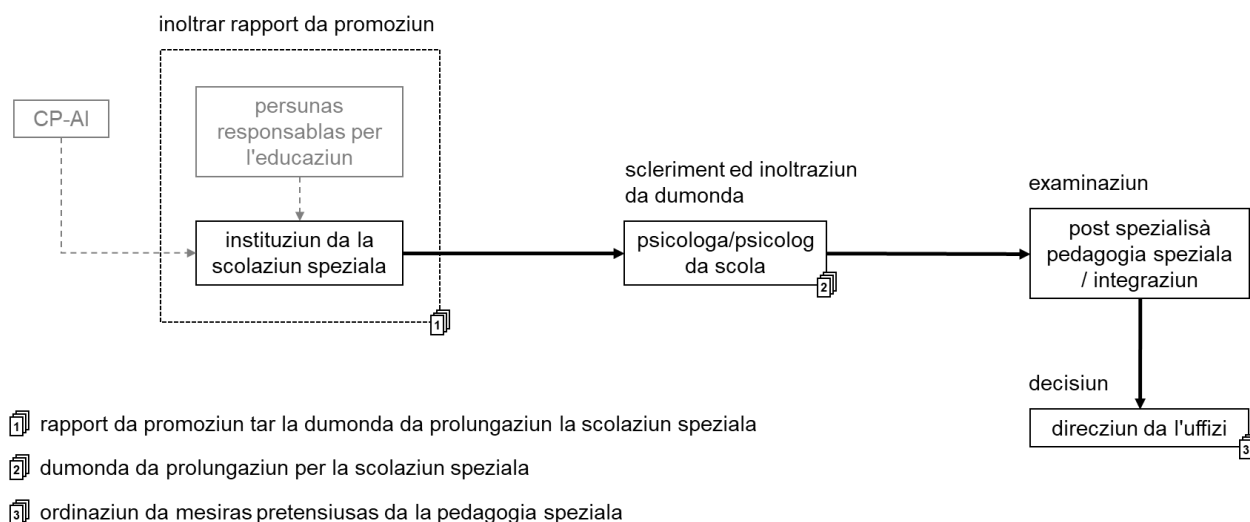
In'eventuala prolungaziun da la scolaziun speziala sto vegnir elavurada l'atun, per che tut las persunas participadas hajan temp avunda da sa preparar per la nova situaziun, sche la prolungaziun vegn refusada.

En cas da dumondas da prolungaziun scrivan las instituziuns da la scolaziun speziala in rapport da promoziun che descriva il basegn da promoziun actual sco er las finamiras da promoziun e da svilup cuntanschidas e las novas finamiras e che recumonda – resguardond ils factors contextuals – il concept da realisaziun futur. L'instituziun da la scolaziun speziala controllascha regularmain la necessitad d'adattar la furma da la scolaziun speziala resp. la pussaivladad da reintegrar la scolaziun speziala separativa en l'integrativa u da la scolaziun speziala en la scola regulara e planisescha questa reintegraziun consultond il Servetsch psicologic da scola. L'examinaziun da la reintegraziun sto vegnir preschentada en il *rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala* da l'instituziun sco er en la *dumonda da prolungar la scolaziun speziala* resp. en la *dumonda per abolir la mesira durant ina disposiziun currenta* dal Servetsch psicologic da scola e vegnir motivada en la recumandaziun per resp. cunter ina reintegraziun.

Il *rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala* vegn inoltrà al Servetsch psicologic da scola fin ils 31 da mars da l'onn da scola, en il qual l'ordinaziun scada. Il Servetsch psicologic da scola examinescha il rapport e prenda posiziun en il rom da la dumonda.

La dumonda e, sche necessari, ils documents complementars (p.ex. rapports d'ulteriurs posts spezialisads, documents da nominaziun) vegnan tramess vinavant al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Dumondas da prolungaziun ston mintgamai vegnir inoltradas fin il pli tard ils 31 da matg al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun¹⁵.

Illustraziun 3: Dumonda da prolungaziun per scolaziun speziala

¹⁵ En cas intscherts u spezialmain complex èsi impurtant, che la psicologa u il psicolog da scola entra en contact uschè baud sco pussaivel cun la direcziun dal Servetsch psicologic da scola (dumondas spezialisadas e psicologicas) u cun il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun (dumondas formalas e giuridicas).

Dumonda da prolungaziun, suenter che l'obligaziun d'ir a scola è vegnida ademplida

Sch'il temp da scola obligatoric da scolaras e scolars da la scola speziala è ademplì, han ellas ed els la pussaivladad da frequentar ina scolaziun postobligatorica, sch'il basegn è cumprovà. En quests cas dumonda il Servetsch psicologic da scola da prolungar la scolaziun speziala.

Per scolaras e scolars che vegnan scolarisads en ina instituziun en il sector Cumportament, po vegnir dumandà – tenor la pratica da l'uffizi – maximalmain in 12. onn da scola.

Per scolaras e scolars che vegnan scolarisads en ina instituziun en il sector Impediment e che pon previsiblmain vegnir integrads en ina professiun, ma che n'èn a la fin da la scolaziun speziala obligatorica anc betg abels da far ina scolaziun, po – tenor la pratica da l'uffizi – vegnir dumandà in 12. e maximalmain in 13. onn da scola.

En connex cun scolaras e scolars che cuntanschan il 18. onn da vegliadetgna en il 2. semester dal 13. onn da scola, vegn permessa la scolaziun speziala suenter il 18. onn da vegliadetgna fin la fin dal semester.

Per scolaras e scolars da la scolaziun speziala pervia d'in impediment, per ils quals ina integraziun professiunala n'è betg pussaivla, po ina scolaziun speziala postobligatorica vegnir dumandada fin la fin dal mais, en il qual il 18. onn da vegliadetgna vegn ademplì. Uschia vegn surmuntà il temp fin la midada en ina instituziun da creschids.

Scolaras e scolars da la scolaziun speziala che han terminà il temp da scola obligatoric e per ils quals l'integraziun professiunala ha cumenzà, na pon betg pli returnar resp. entrar danovamain en la scolaziun speziala. Quai vala er per quellas scolaras e quels scolars da la scolaziun speziala che termineschan en il cas singul anticipadamain l'obligaziun d'ir a scola.

Ina scolaziun speziala postobligatorica per giuvenils che n'han cumprovà nagin basegn da scolaziun speziala durant il temp da scola obligatoric, è esclusa.

3.2.5. Dumonda da prolungaziun en cas d'ina suspensiun da l'entrada en il stgalim primar

Uffants che han cumplenì il 7. onn da vegliadetgna fin ils 31 da december, entran en il stgalim primar per il cumenzament da l'onn da scola dal medem onn chalendar. Ina suspensiun da l'entrada en il stgalim primar en il rom da la scolaziun speziala po vegnir admissa per scolaras e scolars en la scolaziun speziala integrativa, che pon probablmain mo midar al stgalim primar en il rom da la scolaziun speziala integrativa suenter in onn supplementar sin il stgalim da la scolina.

Per scolaras e scolars da la scolaziun speziala separativa è ina suspensiun da l'entrada en il stgalim primar esclusa.

3.3. Terminaziun

Ina terminaziun da la scolaziun speziala resulta en connex cun ina reintegraziun en la scola regulara u en auters cas singuls (p.ex. partenza dal chantun, relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola).

3.3.1. Terminaziun anticipada da la scolaziun speziala durant ina disposiziun currenta

Da princip vala la scolaziun speziala sco terminada, cura che la durada da l'ordinaziun actuala va a fin. Durant la scolaziun speziala currenta controllescha l'instituziun da la scolaziun speziala cun la participaziun dal Servetsch psicologic da scola periodicamain, sch'il concept da realisaziun da la scolaziun speziala è adequat, sch'el sto vegnir adattà u sche la scolaziun speziala po vegnir terminada.

Il Servetsch psicologic da scola controllescha a temp, sche la mesira po vegnir terminada anticipadamain. Sche la mesira duai vegnir terminada anticipadamain, inoltrescha l'instituziun il *rapport da promoziun tar la recumandaziun d'abolir la mesira durant ina disposiziun currenta* al Servetsch psicologic da scola. Quel inoltrescha, sche necessari, ina *dumonda per abolir la mesira durant ina disposiziun currenta* al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Il post spezialisà controllescha la dumonda ed inizescha – en cas d'in giudicament positiv – l'aboliziun da la mesira da la pedagogia speziala. En il cas singul vala cun quai il dretg d'ina scolaziun speziala sco terminà.

3.3.2. Relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola

Per ina relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola en il rom da la scolaziun speziala è decisiv l'art. 13 al. 2 da la Lescha davart las scolas popularas, l'art. 10 da l'Ordinaziun davart las scolas popularas sco er las Directivas concernent la relaschada anticipada dals 7 da mars 2014.

Premissas centralas èn ina dumonda da las personas responsablas per l'educaziun per mauns da l'instituziun, la garanzia d'ina soluziun da cuntinuaziun correspudenta sco er l'adequatezza da la soluziun da colliaziun respectiva per il bainstar da la scolara resp. dal scolar considerond il dretg resp. l'obligaziun da frequentar la scola ed il basegn da scola speziala. L'integraziun dal Servetsch psicologic da scola tras l'instituziun da la scolaziun speziala sto vegnir fatga a temp.

La dumonda da las personas responsablas per l'educaziun sto vegnir inoltrada a l'instituziun da la scolaziun speziala, per realisar conform al senn da l'art. 3 al. 2 e 3 da las directivas menziunadas, e quai il pli tard 1 mais avant il termin da la relaschada anticipada planisada.

Suenter avair consultà ulteriurs posts spezialisads (Servetsch psicologic da scola, Cussegliaziun professiunala) ed ulteriuras personas participadas (ev. curatella) inoltrescha l'instituziun il *rapport da promoziun tar la recumandaziun d'abolir la mesira durant ina disposiziun currenta* al Servetsch psicologic da scola. En cas d'ina scolaziun speziala integrativa po, en cas da basegn, vegnir consultà l'Inspecturat da scola.

En cas d'ina decisiun positiva inoltrescha il Servetsch psicologic da scola al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun ina *dumonda per abolir la mesira durant ina disposiziun currenta* en enclegientscha cun tut las personas participadas (personas responsablas per l'educaziun, ev. curatella ed ulteriurs posts spezialisads, pertader da la scola regulara) e cun la motivaziun spezialisada correspudenta per la relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola. En cas d'in

giudicament positiv tras il post spezialisà vegn l'*aboliziun da la mesira da la pedagogia speziala* disponida tras l'uffizi.

Ina relaschada anticipada da l'obligaziun d'ir a scola en il rom da la scolaziun speziala vegn generalmain mo en dumonda en fitg paucs cas singuls motivads. Ella signifitga in pass definitiv ed irreversibel or da la scola populara resp. or da la scolaziun speziala en il sector dal stgalim secundar II. Perquai duai la decisiun vegnir considerada cun quità en il cas singul e betg vegnir prendida da levsenn.

4. Adattaziuns durant la scolaziun speziala currenta (midadas da la realisaziun)

4.1. Adattaziun da las resursas durant la scolaziun speziala integrativa currenta

In rapport da promoziun davart la recumandaziun d'adattar las resursas durant la disposiziun currenta en cas d'ina scolaziun integrativa currenta, sto vegnir inoltrà tras l'instituziun da la scolaziun speziala al Servetsch psicologic da scola en ils suandants cas:

- En cas d'ina adattaziun da las resursas realisadas en la dimensiun da pli che 3 lecziuns da pedagogia curativa da scola (p.ex. remplazzar pliras unitads da pedagogia curativa da scola cun in'assistenza da scola)
- En cas d'in surpassament da las resursas permessas tenor il basegn da promoziun

Il Servetsch psicologic da scola controllescha l'adattaziun da la dimensiun da la promoziun ed inoltescha, sche necessari, ina dumonda da midada correspudenta per adattar las resursas durant ina disposiziun currenta al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Il post spezialisà controllescha la dumonda ed infurmescha il Servetsch psicologic da scola sco er l'instituziun da la scolaziun speziala cun ina comunicaziun correspudenta davart la decisiun.

4.2. Adattaziun da las finamiras da l'instrucziun

Sch'ina adattaziun da las finamiras da l'instrucziun è inditgada durant ina disposiziun currenta tenor la valitaziun da l'instituziun da la scolaziun speziala, inoltescha quella in *rapport da promoziun tar la recumandaziun d'adattar las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta* al Servetsch psicologic da scola. Il Servetsch psicologic da scola controllescha l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun ed inoltescha, en cas da basegn, ina *dumonda da midada correspudenta per adattar las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta* al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Il post spezialisà controllescha la dumonda ed infurmescha il Servetsch psicologic da scola sco er l'instituziun da la scolaziun speziala cun ina comunicaziun correspudenta davart la decisiun.

4.3. Dispensaziun da roms

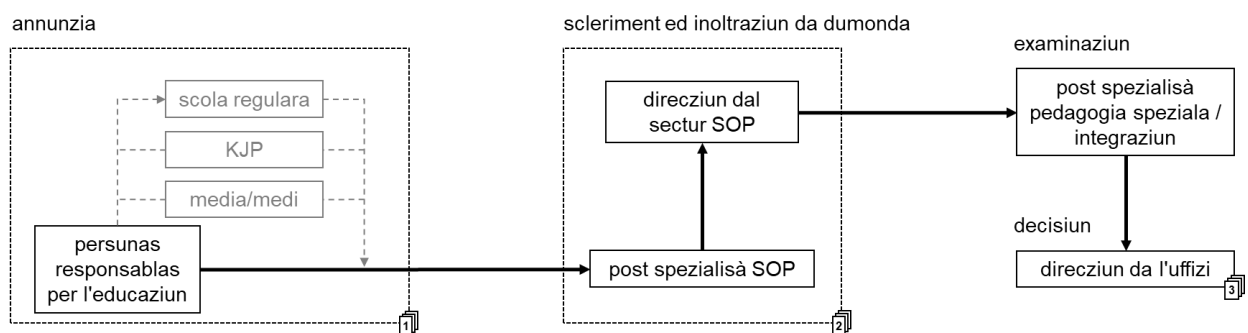
Sch'ina deliberaziun da roms è inditgada durant ina disposiziun currenta tenor la valitaziun da l'instituziun da la scolaziun speziala, inoltrescha quella in *rapport da promoziun tar la recumandaziun d'ina deliberaziun da roms durant ina disposiziun currenta* al Servetsch psicologic da scola. Il Servetsch psicologic da scola controllescha la deliberaziun da roms ed inoltrescha, en cas da basegn, ina *dumonda da midada sin deliberaziun da roms durant ina disposiziun currenta* al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. Il post spezialisà controllescha la dumonda ed infurmescha il Servetsch psicologic da scola sco er l'instituziun da la scolaziun speziala cun ina comunicaziun correspondententa davart la decisiun.

II. PART 2: Mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun

5. Mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun

Questas mesiras cumpiglian l'educaziun prescolara pedagogic-curativa, la logopedia en la veglia-detgna prescolara e la logopedia suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì, l'audiopedagogia e las mesiras en cas da donns da la vesida. Il sulet post da scleriment e da dumonda per mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun è il Servetsch ortopedagogic dal Grischun. Il Servetsch ortopedagogic dal Grischun lavura cun l'intent da far ina diagnosa ed in scleriment per differentas mesiras, sche necessari, ensemen cun differentas personas spezialisadas, cun medias spezialistas e medis spezialists sco er cun ulteriurs posts spezialisads e consultescha en il cas singul expertisas estras.

Illustraziun 4: Dumondas per mesiras en cas d'ina grond basegn da promoziun

1] annunzia

2] emprima dumonda u dumonda da prolungaziun per mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun

3] ordinaziun da mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala

5.1. Educaziun prescolara pedagogic-curativa

L'educaziun prescolara pedagogic-curativa è ina purschida che po vegnir applitgada a partir da la naschientscha fin l'entrada efectiva en la scola populara. Questa mesira ordaifer la scola sa drizza ad uffants cun in impediment, cun plirs impediments grevs, cun in retard dal svilup u cun ina periclitaziun dal svilup. Sch'ina scolara u in scolar da la scolina survegn ina scolaziun speziala integrativa u separativa, vegn per regla terminada l'educaziun prescolara pedagogic-curativa decretada e currenta. En il cas singul motivà po la mesira vegnir applitgada durant in temp limità, e quai parallelamain a la scolaziun speziala.

5.2. Logopedia en la vegliadetgna prescolara e suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì

La logopedia sco mesira pretensiusa da la pedagogia speziala cumpiglia la logopedia en la vegliadetgna prescolara e la logopedia suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì. La logopedia en la vegliadetgna prescolara è ina purschida che po vegnir applitgada a partir da la naschienscha fin l'entrada effectiva en scolina.

La logopedia suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì è ina purschida che po vegnir applitgada a partir dal mument che l'obligaziun d'ir a scola è terminada resp. da l'extrada effectiva da la scola populara (scola regulara, scolaziun speziala) fin il mument ch'il 20. onn da vegliadetgna vegn cumplenì. La logopedia sa drizza ad uffants ed a giuvenils cun singularitads da lingua e da discurren, en la vusch sco er cun disturbis da tragutter e cun plirs impediments.

5.3. Audiopedagogia e mesiras en cas da donns da la vesida

L'audiopedagogia e las mesiras en cas da donns da la vesida èn purschidas che pon vegnir applitgadas davent da la naschienscha fin a la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna. Las mesiras sa drizzan ad uffants en la vegliadetgna prescolara, a scolaras e scolaras sco er a giuvenilas e giuvenils cun in impediment d'udida resp. in impediment da la vesida u cun plirs impediments suenter ch'els han ademplì l'obligaziun d'ir a scola fin a la cumplenida dal 20. onn da vegliadetgna.

6. Scleriment, dumonda e terminaziun da las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun

6.1. Scleriment

In scleriment per mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun pretenda en mintga cas in'annunzia tar il Servetsch ortopedagogic dal Grischun. Questa annunzia vegn fatga ubain directamain tras las personas responsablas per l'educaziun ubain tras posts spezialisads gia involvids cun il consentiment da las personas responsablas per l'educaziun.

Il servetsch ortopedagogic vegnan tut tenor basegn sclerids dal Servetsch ortopedagogic dal Grischun en il sectur dal svilup tempriv, da la lingua, da l'udida u da la vesida. Il scleriment en il rom da l'audiopedagogia sco er la mesira en cas da donns da la vesida sa basan sin ina diagnosa che sto esser attestada tras in'expertisa d'ina media spezialista u d'in medi spezialist. En cas da basegn pon scleriments davart l'existenza d'in eventual impediment vegnir fatgs tras medias spezialistas u medis spezialists u tras ulteriurs posts spezialisads.

Il Servetsch ortopedagogic dal Grischun giuditgescha sin basa da las datas da scleriment ch'el ha eruì sez sco er, en cas da basegn, sin basa da la documentaziun ch'ils posts spezialisads han furnì, sch'in dretg sin mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun exista u betg.

Sch'ils criteris èn ademplids per las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun, giuditgeschan las personas spezialisadas dal Servetsch ortopedagogic dal Grischun ulteriurs aspects da l'abiltad da funcziunar da l'uffant, da la scolara u dal scolar resp. da la giuvenila u dal giuvenil. Ultra da quai vegni controllà, tge consequenzas che differents facturs contextuals han per l'andament da la furmaziun e dal svilup. A la «maisa radunda», a la quala sa participeschan er las personas responsablas per l'educaziun, vegni discutà davart il (eventual) basegn da mesiras resguardond las puschidas e las pussaivladads da realisaziun. Sin fundament da las infurmaziuns obtegnidas vegnan proponidas las finamiras da promoziun e da svilup che duain vegnir cuntanschidas ils proxims onns.

Sin basa da quai fa il Servetsch ortopedagogic dal Grischun in'emprima dumonda respectiva u ina dumonda da prolungaziun correspondent.

6.2. Dumonda

Las dumondas ston per regla vegnir inoltradas il pli tard 21 dis avant la mesira al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. En cas da basegn vegnan agiuntads documents complementars (p.ex. rapports d'ulteriurs posts da servetsch, documents da nominaziun). Per dumondas formalas e giuridicas en cas spezialmain complexs sto vegnir contactà uschè baud sco pussaivel il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun.

6.2.1. Durada

Il Servetsch ortopedagogic dal Grischun dumonda las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun per regla per 2 onns. Sche l'educaziun prescolara pedagogic-curativa vegn dumandada parallelamain a la scolaziun speziala, dura la mesira maximalmain 6 mais. Las mesiras audiopedagogias e las mesiras en cas da donns da la vesida vegnan dumandadas per regla per 3 onns. Sche questas mesiras na vegnan betg realisadas sco promoziun, mabain sulettamain sco cussegliaziun, pon ellas vegnir dumandadas per ina durata da maximalmain 4 onns.

6.2.2. Emprima dumonda

La persuna spezialisada dal Servetsch ortopedagogic dal Grischun che sclerescha la chausa trametta vinavant in'emprima dumonda a la direcziun dal sector correspondent, la quala inoltescha la dumonda – en cas d'in giudicament positiv – al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. L'emprima dumonda descriva aspects da l'abiltad da funcziunar, il basegn da promoziun actual sco er las finamiras da promoziun e da svilup per la durata dumandada da la mesira e recumonda – resguardond ils facturs contextuals – il futur concept da realisaziun.

6.2.3. Dumonda da prolungaziun

La persuna spezialisada ch'è incumbensada da realisar quai trametta vinavant ina dumonda da prolungaziun a la direcziun dal sector correspondent, la quala inoltescha la dumonda – en cas d'in giudicament positiv – al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun. La dumonda da prolungaziun descriva ils aspects da l'abiltad da funcziunar, il basegn da promoziun actual sco er

las novas finamiras da promoziun e da svilup e quellas cuntanschidas e recumonda – resguardond ils facturs contextuels – il futur concept da realisaziun.

6.3. Terminaziun

Da princip vala la mesira sco terminada, cura che la durada da l'ordinaziun actuala va a fin. En cas d'ina terminaziun anticipada da la mesira inoltrescha il Servetsch ortopedagic dal Grischun a l'uffizi in *rapport tar l'aboliziun da la mesira en cas d'in grond basegn da promoziun*. Qua tras vala la mesira sco terminada.

III. AGIUNTA

1. Dimenziun da la promoziun da la scolaziun speziala integrativa en cas da cumbinaziuns

Dumber da dis da scolaziun speziala integrativa	Basegn mesaun	Grond basegn	Fitg grond basegn
0,5 dis	1 lezziun pedagogia curativa da scola	2 lezziuns pedagogia curativa da scola	2 lezziuns pedagogia curativa da scola
1 dis	2 lezziuns pedagogia curativa da scola	3 lezziuns pedagogia curativa da scola	3 lezziuns pedagogia curativa da scola
1,5 dis	3 lezziuns pedagogia curativa da scola	4 lezziuns pedagogia curativa da scola	4 lezziuns pedagogia curativa da scola
2 dis	4 lezziuns pedagogia curativa da scola	5 lezziuns pedagogia curativa da scola	6 lezziuns pedagogia curativa da scola
2,5 dis	5 lezziuns pedagogia curativa da scola	6 lezziuns pedagogia curativa da scola	7 lezziuns pedagogia curativa da scola
3 dis	6 lezziuns pedagogia curativa da scola	7 lezziuns pedagogia curativa da scola	8 lezziuns pedagogia curativa da scola
3,5 dis	7 lezziuns pedagogia curativa da scola	8 lezziuns pedagogia curativa da scola	10 lezziuns pedagogia curativa da scola
4 dis	7 lezziuns pedagogia curativa da scola	9 lezziuns pedagogia curativa da scola	11 lezziuns pedagogia curativa da scola
4,5 dis ¹⁶	8 lezziuns pedagogia curativa da scola	10 lezziuns pedagogia curativa da scola	12 lezziuns pedagogia curativa da scola

¹⁶ Ina scolaziun speziala integrativa durant 4,5 dis correspunda ad ina scolaziun speziala integrativa cumpletta (n'è pia betg pli in setting da scola cumbinà).

2. Engaschament d'assistenzas da scola

a. Assistenza da scola

Incumbensas:

- lavur cun la scolara u il scolar en la classa (instrucziun);
- accompagnament da la scolara u dal scolar sin la via da scola;
- participaziun a champs da classa, excursiuns e.u.v.;
- rapport e collavuraziun cun la pedagoga curativa u il pedagog curativ da scola e/u cun la persuna responsabla per la scolaziun speziala integrativa da l'instituziun da la scolaziun speziala.

Pretensiuns da scolaziun: naginas

Conversiun: 1 lecziun pedagogia curativa da scola correspunda a maximalmain 2 uras assistenza da scola¹⁷.

b. Assistenza da scola cun incumbensas pli vastas

Incumbensas:

- lavur cun la scolara u il scolar en la classa;
- accompagnament da la scolara u dal scolar sin la via da scola;
- participaziun a champs da classa, excursiuns e.u.v.;
- rapport e collavuraziun cun la pedagoga curativa u il pedagog curativ da scola e/u cun la persuna responsabla per la scolaziun speziala integrativa da l'instituziun da la scolaziun speziala;
- preparaziun ed elavuraziun posteriura da l'instrucziun sco er collavuraziun a la planisaziun da la promoziun en convegnoentscha cun la direcziun da la scola;
- participaziun a discurs da geniturs ed a discurs davart la situaziun actuala sco er ad autras discussiuns ed ad auters inscunters en convegnoentscha cun la direcziun da la scola.

Pretensiuns da scolaziun: diplom en il sectur furmaziun / fatgs socials, particularmain spezialista / spezialist d'assistenza AFQ, pedagoga sociala / pedagog social SSS, pedagoga sociala / pedagog social SAS, pedagoga / pedagog da l'uffanza SSS, psicologa / psicolog, scienzada / scienza da l'educaziun, en il cas singul spezialista / spezialist da sanadad AFQ u tgirunza diplomada / tgirunz diplomà SSS (tar scolaras e scolaras cun basegn da persunal medicinal spezialisà) sco er diploms equivalentes tenor il dretg vegl u da l'exteriur.

Conversiun: 1 lecziun pedagogia curativa da scola correspunda a maximalmain 2 uras¹⁸ assistenza da scola cun incumbensas pli vastas.

¹⁷ Las uras resultan sin basa dal rendaquint. En la pratica signifitga 1 ura assistenza da scola 1 lecziun.

¹⁸ Las uras resultan sin basa dal rendaquint. En la pratica signifitga 1 ura assistenza da scola 1 lecziun.

c. *Custs da las assistenzas da scola*

Las assistenzas da scola vegnan pajadas per ura tenor la regulaziun chantunala dals salaris. Sch'ina persuna d'instrucziun lavura sco assistenza da scola, na vegn ella betg pajada tenor la Lescha da scola, mabain tenor la tabella chantunala da salarisaziun. Per l'assistenza da scola vala, cun in pensum da 100 %, il temp da lavur regular da 2150 uras. Per in'assistenza da scola cun incumbensas pli vastas vala, cun in pensum da 100 %, il temp da lavur regular da 1720 uras, q.v.d. 80 % dal temp da lavur chantunal.¹⁹ 1 lecziun assistenza da scola correspunda ad 1 ura.

En connex cun l'engaschament d'assistenzas da scola na dastgan ils custs per il dumber maximal da lecziuns da pedagogia curativa da scola dal stgalim dal basegn respectiv betg vegnir surpassads (limita da custs).

3. **Adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta**

Sche las finamiras da l'instrucziun ston vegnir adattadas durant ina disposiziun currenta, vala il suandant:

- princip: integraziun tempriva dal Servetsch psicologic da scola. En il cas singul po quel far scleriments tenor agen apprezzar. En cas d'intschertezas u sche las personas participadas na pon betg sa cunvegnir, sto el vegnir consultà per dar cussegls e per eventualmain sclerir, tge mesiras che duain vegnir realisadas;
- discurs cun las personas responsablas per l'educaziun e documentaziun en scrit dal consentiment cun la mesira (rapport da promoziun; eventualmain protocol da l'analisa da la situaziun);
- inoltraziun d'in *rapport da promoziun tar la recumandaziun d'adattar las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta* al Servetsch psicologic da scola;
- examinaziun dal rapport da promoziun ed ev. inoltraziun d'ina *dumonda da midada per adattar las finamiras da l'instrucziun durant ina disposiziun currenta* tras il Servetsch psicologic da scola al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun;
- examinaziun da l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun tras il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun e comunicaziun da la decisiun al Servetsch psicologic da scola ed a l'instituziun da la scolaziun speziala;
- il mument che la scolaziun speziala vegn prolungada, vegn l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun giuditgada da nov ensemen cun il Servetsch psicologic da scola ed integrata, sch'il basegn avess dad exister vinavant, en la dumonda da prolungaziun.

4. **Deliberaziun da roms durant ina disposiziun currenta**

Sche la scolara u il scolar sto vegnir dispensà durant ina disposiziun currenta per l'emprima giada d'in rom u da nov supplementarmain d'ulteriurs roms, vala il suandant:

¹⁹ Classificaziun: Assistenza da scola 7–10, assistenza da scola cun incumbensas pli vastas 11–13.

- princip: integrasiun tempriva dal Servetsch psicologic da scola. En il cas singul po quel far scleriments tenor agen apprezzar. En cas d'intschertezzas u sche las personas participadas na pon betg sa cunvegnir, sto el vegnir consultà per dar cussegls e per eventualmain sclerir, tge mesiras che duain vegnir realisadas;
- discours cun las personas responsablas per l'educasiun e documentasiun en scrit dal consentiment cun la mesira (rapport da promoziun; eventualmain protocol da l'analisa da la situasiun);
- inoltrasiun d'in rapport da promoziun tar la recumandasiun d'ina deliberasiun da roms durant ina disposiziun currenta al Servetsch psicologic da scola;
- examinasiun dal rapport da promoziun ed ev. inoltrasiun d'ina dumonda da midada per ina deliberasiun da roms durant ina disposiziun currenta tras il Servetsch psicologic da scola al post spezialisà Pedagogia speziala / integrasiun;
- examinasiun da la deliberasiun da roms tras il post spezialisà Pedagogia speziala / integrasiun e comunicasiun da la decisiun al Servetsch psicologic da scola ed a l'instituziun da la scolasiun speziala;
- il mument che la scolasiun speziala vegn prolungada, vegn la deliberasiun da roms giudicada da nov ensemen cun il Servetsch psicologic da scola ed integrada, sch'il basegn avess dad exister vinavant, en la dumonda da prolungasiun.

5. Process da la scolaziun speziala postobligatorica

Tabella davart l'andament temporal da la collavuraziun da las instituziuns da la scolaziun speziala cun la Cussegliaziun professiunala da l'Assicuranza d'invaliditad dal Grischun (CP-AI) e cun il Servetsch psicologic da scola

Pass	Post cumpetent	Incumbensas	Termin	Onn da scola
1	Instituziun da la scolaziun speziala	<i>Scolaziun speziala integrativa:</i> Organisar ed inoltrar l'annunzia d'invaliditad a la AI	15 d'october	9.
2	Instituziun da la scolaziun speziala	<i>Scolaziun speziala separativa:</i> Organisar ed inoltrar l'annunzia d'invaliditad a la AI	15 da december	10.
3	CP-AI cun l'instituziun da la scolaziun speziala	Decisiun davart ina integrabilitad probabla resp. davart il scleriment preliminar necessari. <i>Sche l'integrabilitad n'è BETG dada (scolaziun speziala separativa en il sectur Impediment):</i> L'instituziun da la scolaziun speziala constatescha quai en il rapport da promoziun e cuntinuescha cun il pass 5.	30 da november	11.
4	Instituziun da la scolaziun speziala	<i>Sch'igl è probabel ch'ina integraziun reussescha, ma sche l'abilitad da far ina scolaziun manca anc:</i> – Scleriment da l'integrabilitad en ina professiun tras il post da la AI dal chantun Grischun (sch'igl è probabel ch'ina integraziun reussescha) – Accord en il discurs davart la situaziun actuala	15 da december	11.
5	Instituziun da la scolaziun speziala	Redacziun dal rapport da promoziun tar la dumonda da prolungar la scolaziun speziala. Constataziun dal resultat dal discurs davart la situaziun actuala.	1. da mars	11.
6	Post regional dal Servetsch psicologic da scola	Scleriment ed, en cas da basegn, trametter vinavant la dumonda da <i>prolungar la scolaziun speziala</i> al post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun.	31 da matg	11.
7	Uffizi per la scola populara ed il sport	Examinaziun da la dumonda da prolungaziun tras il post spezialisà Pedagogia speziala / integraziun ed, en cas da basegn, relasch da l'ordinaziun da frequentar ina scolaziun speziala tras l'uffizi.	31 da fanadur	11.